

Sak 2013-28: Høringssaker

NR har for øyeblikket to høringssaker til uttalelse:

- 1) Tillegg til høringsnotat om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier
Høringsfrist 23. mai
- 2) Høring om datalagring – forslag til regler om kostnadsfordeling, nødrettssituasjoner og taushetsbelagte data. Høringsfrist 7. juni.

1) Endring av reglene for produksjonstilskudd

Høringsnotatet til sak 1) er, som det fremgår et tillegg til tidligere høringsnotat, sendt ut 30. mars 2012, samt høringsnotat sendt ut 22. november 2012. om samme tema, altså endringer i reglene om produksjonstilskudd. Notatet av 30. mars i fjor hadde som hovedmål å endre kriteriene for å kunne bli omfattet av produksjonsstøtten, slik at disse ble gjort teknologinøytrale. Det er en endring NR i hovedsak støttet. Notatet av 22. november gjaldt spørsmålet om også å åpne for produksjonsstøtte til løssalgaviser. Også denne endringen ble i prinsippet støttet av NR, men vi tok til orde for en ytterligere utredning av mulige konsekvenser av en slik omlegging.

Det foreliggende høringsnotatet inneholder tre hovedelementer:

- a) Et forslag om en viss oppmyking av det såkalte utbytteforbudet for medier som mottar produksjonsstøtte. Kriteriene er slik utformet at endringen i hovedsak vil få konsekvenser for de mindre aktørene.
- b) Et forslag om klarere begrensninger på transaksjoner mellom medier som mottar produksjonsstøtte og konsernselskaper og andre «nærstående». Begrunnelsen er at «Det er av avgjørende betydning for ordningens legitimitet at tilskuddet blir brukt til støtteberettigede aktiviteter».
- c) Et forslag om å endre tilskuddssatsene for nummer to-avisene, slik at sats 1 ikke lenger er knyttet til nummer to-medier i Oslo, men riksdekkende nummer to-medier. I følge departementet fremmes dette forslaget «for å forhindre at tilskuddssatsene skal ha som utilsiktet konsekvens at nyhetsmediene får et intensivt til å flytte hovedsete til Oslo.»

NR har tidligere – i vår høringsuttalelse til mediestøtteutvalgets innstilling (NOU 2010:14) gitt støtte til tanken om å oppheve utbytteforbudet:

«NR støtter forslaget om oppheving av forbudet mot at bedrifter som vil motta statsstøtte ikke kan ha betalt utbytte til aksjonærene. Vi mener forbudet kan motvirke også fornuftig utvikling på eiersiden i sårbare mediebedrifter, og være til hinder for blant annet innhenting av frisk egenkapital. Avgrensning av hvem som er støtteberettiget etter direkttestøtteordningen må skje etter andre kriterier.»

Samtidig ga vi, i vår foreløpige uttalelse til utvalget (altså før innstillingen forelå), uttrykk for en viss forståelse for at utbyttepolitikk kunne medføre at man falt utenfor støtteordningen:

«Medier og redaksjoner som kvalifiserer for støtte [...] kan likevel falle utenfor ordningen i forhold til en vurdering av det regnskapsmessige resultatet og utbyttepolitikken som føres overfor eierne.»

Som det vil fremgå av vedlagte utkast til høringsuttalelse, mener sekretariatet at NR bør støtte denne oppmykningen, samtidig som vi stiller spørsmål ved om det er ”mykt” nok, sett i lys av at det kun vil få betydning for de aller minste mediehusene.

Når det gjelder punktet om nærmere vilkår for bruk av støtten vil NR gi uttrykk for forståelse for viktigheten av å sikre at støtten treffer slik den skal. Samtidig vil vi advare mot for rigide og kompliserte regler, og mot å gi Medietilsynet for vide fullmakter.

Når det gjelder punktet om endring av tilskuddssatsen for nummer to-aviser fra ”Oslo-avis” til ”riksavis”, mener sekretariatet det ikke er grunn til å ha spesielle motforestillinger mot dette. Samtidig vil vi understreke noen generelle betraktninger rundt også denne delen av støtteordningen. Utkastet til høringsuttalelse til forslag om endringer i reglene for produksjonsstøtte følger som vedlegg 1. Selve høringsnotatet følger som vedlegg 2.

2) Høring om datalagring, forslag om lovendring i ekomloven om taushetsbelagte data

Samferdselsdepartementet, i samråd med Justisdepartementet, har sendt på høring et forslag om kostnadsfordeling av den vedtatte datalagring for teledata, samt forslag om endring i ekomlovens regler om taushetsplikt. Frist for å avgi uttalelse er 7. juni 2013. I vår sammenheng er det den siste delen som er interessant, i forbindelse med anonymitets- og kildevern.

Bakgrunnen for forslagene er DLD-forliket mellom Arbeiderpartiet og Høyre i april 2011, der partiene ble enig om premissene for gjennomføring av direktivet i Norge, med lagringstid begrenset til seks måneder for teledataene hos telefirmaene, og med en terskel for hvordan de myndighetene eventuelt kan få adgang til de taushetsbelagte dataene. Denne terskelen innebærer som hovedregel at myndighetene må ha rettens tillatelse til å hente ut opplysninger, og bare for saker som medfører en viss strafferamme. Straffeprosessloven har en hjemmel for hastesaker i § 210, som skal etterkontrolleres av domstol, og det innføres regler for statistikk-føring og evaluering av lovbestemmelsene på området.

I denne avtalen satte de to partiene også inn et punkt 15 i avtalen om ”nødrett”. De pekte på at utlevering av teledata i nødrettssituasjoner ikke er lovregulert, slik at politiet har krevd og fått utlevert f eks lokaliseringsdata for f eks savnede personer med bakgrunn i ulovfestet nødrett (som ellers er utledet av straffeloven). Det er påpekt av Riksadvokaten at det ikke kan være korrekt å bruke straffelovens nødrett i slike sammenhenger. Partene var derfor enige om å be Regjeringen om å sende forslag til regulering av nødrettssituasjoner på høring, og det er det som er skjedd nå.

Nødrettsforslaget er uttrykt i forslag til en ny paragraf 2-9a i loven. Dette forslaget er neppe av særlig stor betydning i vår sammenheng.

Det kan se ut som departementene, etter at terskelen skal settes vesentlig høyere for tilgang til trafikkdata og andre telekommunikasjonsdata, vil ha en enklere bakvei til ”nesten like gode data”.

Trafikkdata, lokaliseringsdata og abonnentdata har politiet tidligere fått utlevert uten domstolsbehandling og uten varsling av abonnent. Nå har altså departementene funnet ut at de også ønsker en endring og presisering av gjeldende regler for utlevering av enkelte data som er

omfattet av taushetsplikten etter §2-9, men som ikke er lagringspliktige etter lovens § 2-7a. Første ledd i denne bestemmelsen om pliktlagring lyder slik, etter det vedtak som Stortinget gjorde våren 2011, men som ennå ikke er satt i kraft:

Tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett som anvendes til offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste og tilbyder av slik tjeneste skal lagre trafikkdata, lokaliseringsdata og data nødvendig for å identifisere abonnenten eller brukeren i 6 måneder til bruk for etterforskning, oppklaring og straffeforfølgning av alvorlige straffbare forhold. Plikten etter første punktum gjelder data som genereres eller behandles i tilbyders elektroniske kommunikasjonsnett ved bruk av fasttelefon, mobiltelefon, internettelefoni, internettsess og e-post.

Den type data som tilbydere av elektronisk kommunikasjonsnett og –tjenester lagrer i tillegg til lagringspliktige data, er spesifisert i høringsnotatet slik

- a) PUK-kode, som er tallkoden som lagres for å kunne tilby abonnenten service med å åpne låst SIM-kort ved behov.
- b) Kundereskontro er regnskapsinformasjon om fakturahistorikk for abonnementet, som også kan inneholde spesifisert fakturaoversikt.
- c) Signaliseringstrafikk er informasjon som styrer trafikken gjennom løpende oppdatering av hvilket område og basestasjon er knyttet til. Dette er data som genereres også uten at abonnenten ringer eller blir ringt opp (eller annen kommunikasjon), forutsatt at håndsettet er slått på.

Departementene fremmer i første omgang forslag som omfatter a) og b), men vil eventuelt komme tilbake med forslag som kan omfatte c). Dette skyldes i følge høringsnotatet at Post- og teletilsynet har praktisert en høy terskel for tilgang til slike signaleringsdata, som i praksis kun har vært utlevert dersom politiet har fått tillatelse til å iverksette kommunikasjonskontroll etter straffeprosessloven § 216a. Departementene uttaler derfor at denne praksis vil fortsette inntil videre.

Derimot mener departementene at uthenting av PUK-koder og kundereskontro skal følge ”samme system som reglene for oppheving av taushetsplikten om avtalebasert hemmelig telefonnummer og andre abonnentopplysninger i ekomloven § 2-9 tredje ledd.

Dette leddet i taushetsbestemmelsen lyder slik:

Taushetsplikten er ikke til hinder for at det gis opplysninger til påtalemyndigheten eller politiet om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnentsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse. Det samme gjelder ved vitnemål for retten. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at opplysninger som nevnt i første punktum gis til annen myndighet i medhold av lov.

Dette forslaget betyr at politi og påtalemyndighet, og andre myndigheter i medhold av lov, kan kreve utlevert PUK-koder og kundereskontro, som ellers er underlagt taushetsplikt hos teletilbyderen – uten at det er nødvendig verken å få rettens tillatelse til utlevering eller å gå til Post- og teletilsynet for å få opphevelse av taushetsplikten.

Departementene argumenterer med at det er gjort en utredning som taler for at PUK-koden utelukkende er en tallkode uten innhold, og derfor ikke er omfattet av taushetsplikt.

Departementene mener imidlertid at det riktige må være at taushetsplikten gjelder for slik kode, som kan gi adgang til personinformasjon. Departementene mener likevel at politi- og

påtalemyndighet bør ha en enkel tilgang til slike koder, blant annet med henvisning til at politimyndigheten som oftest har fått tilgang til mobiltelefonene og tilsvarende apparater gjennom ransaking og beslag med hjemler i straffeprosessloven, slik at ”hjemmelsgrunnlaget for å kunne få tilgang til innholdet som er på terminalen/kommunikasjonsutstyret derfor er ivaretatt”. Utredningen nevner ikke andre tilfeller der politiet kommer i besittelse av telefoner og teleutstyr, og nevner heller ikke hensyn til medienes anonymitetsvern eller kildevern med ett eneste ord.

Departementene erkjenner at spesifisert faktura, som ofte lagres sammen med kunderseskontro, kan gi informasjon som tilsvarer trafikkdata. Det foreslås derfor at det ikke skal være adgang for politimyndighet å kreve slike *fakturaer* utlevert på samme måte som PUK-kode og alminnelig reskontro, men at slik utlevering eventuelt må skje med tillatelse og hjemmel etter straffeprosessloven kapittel 16 eller 16a.

Selve høringsnotatet finnes her:

http://www.regjeringen.no/pages/38311930/hnotat_endringekomloven.pdf

Konklusjon:

Etter NR-sekretariatets oppfatning bør vi sterkt advare mot å lovendringer som setter lavere terskel for utlevering av PUK-koder, kunderseskontro og signaliseringsdata enn for den terskel som er vedtatt for utlevering av data som skal pliktlagres etter § 2-7a. Med tanke på vern av mediekilder er det liten forskjell på innholdet i de data som er vedtatt lagret og vernet gjennom vedtaket om datalagringsdirektivet i 2011, og de tre datatypene som behandles i høringsnotatet.

Forslag til vedtak: Høringsuttalelsene til forslag om endringer i reglene for produksjonsstøtte og endring i taushetsregler i ekomloven avgis i tråd med sekretariatets innstilling, og med de endringer som fremkom i styrets møte.

NORSK
REDAKTØRFØRENING Pb 624 Sentrum, 0106 Oslo – Tlf 22405050 – Faks 22405055 - E-post: post@nored.no – www.nored.no

Samferdselsesdepartementet
Oslo

Høring – forslag til endringer i forskrift for tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

Vi viser til høringsbrev av 30. april 2013.

Norsk Redaktørforening vil kommentere forslagene punktvis.

1. Endringer av reglene om utbytteforbud

NR har tidligere – i vår høringsuttalelse til mediestøtteutvalgets innstilling (NOU 2010:14) gitt støtte til tanken om å oppheve utbytteforbudet:

«NR støtter forslaget om oppheving av forbudet mot at bedrifter som vil motta statsstøtte ikke kan ha betalt utbytte til aksjonærene. Vi mener forbudet kan motvirke også fornuftig utvikling på eiersiden i sårbare mediebedrifter, og være til hinder for blant annet innhenting av frisk egenkapital. Avgrensning av hvem som er støtteberettiget etter direktestøtteordningen må skje etter andre kriterier.»

Samtidig ga vi, i vår foreløpige uttalelse til utvalget (altså før innstillingen forelå), uttrykk for en viss forståelse for at utbyttepolitikk kunne medføre at man falt utenfor støtteordningen:

«Medier og redaksjoner som kvalifiserer for støtte [...] kan likevel falle utenfor ordningen i forhold til en vurdering av det regnskapsmessige resultatet og utbyttepolitikken som føres overfor eierne.»

Vi mener fortsatt det er fornuftig å fjerne det absolutte utbytteforbudet for mediebedrifter som mottar produksjonsstøtte, og viser til vår tidligere begrunnelse om at også disse bedriftene – ja kanskje særlig disse bedriftene – vil ha behov for å innhente frisk og risikovillig egenkapital for å kunne skape dynamikk og utvikling, og at dette er vanskelig med alt for rigide utbytteregler. Vi støtter dermed departementets forslag og begrunnelsen for dette.

Samtidig stiller vi spørsmål ved om den oppmykningen departementet foreslår er ”myk” nok. Vi viser til at de begrensningene som legges til grunn gir svært stramme rammer for hvem som i realiteten vil kunne nyttiggjøre seg endringene, og om forslaget i realiteten favner de mediebedriftene som departementet selv argumenterer for at kan ha behov for ny kapital. Vi er innforstått med at det bør være visse begrensninger og reguleringer med hensyn til utbytte i mediebedrifter som mottar produksjonsstøtte. Samtidig – og uten at vi fremmer konkrete forslag om andre terskler eller begrensninger – spør vi om begrensningene kan vise seg å være for sterke.

2. Nærmere vilkår for bruk av støtten

Når det gjelder punktet om nærmere vilkår for bruk av støtten vil NR gi uttrykk for forståelse for viktigheten av å sikre at støtten treffer slik den skal. Samtidig vil vi – på generelt grunnlag – advare mot for rigide og kompliserte regler, regler som kan skape uforholdsmessig mye arbeid for de mediehusene det gjelder.

3. Tilskuddssatser for nummer to-medier: Fra ”Oslo-sats” til ”rikssats”

NR har isolert sett ingen innvendinger mot denne endringen, som fremstår som fornuftig begrunnet. Vi vil likevel bemerke at reglene også på dette punktet hele tiden står i fare for å bli preget av manglende prinsipiell tilnærming og i større grad praktiske tilpasninger. Det er viktig at regelverket på området fremstår som mest mulig objektivt, robust, forutsigbart og praktikabelt.

Oslo, 2013-05-xx

Med vennlig hilsen
for Norsk Redaktørforening

Kulturdepartementet

Høringsnotat

Forslag til endringer i utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier (fremmet i høring av 25. mai 2012), knyttet til utbytte, bruk av støtten og tilskuddssatser.

Høringsfrist 23. mai 2013

1. Innledning

Regjeringen har på bakgrunn av Mediestøtteutvalgets anbefaling (NOU 2010:14 *Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt – en moderne mediestøtte*) besluttet å omlegge dagens produksjonsstøtte for aviser til en ny og medieavhengig tilskuddsordning for nyhets- og aktualitetsmedier. Omleggingen innebærer blant annet at det ikke lenger vil bli stilt krav til at støttemottakerne må utgi en papiravis. I tillegg vil alle publiseringsplattformer, inkludert digitale utgivelser, bli trukket inn ved beregning av tilskudd. En skisse til en ny ordning er beskrevet i statsbudsjettet for 2013 (Prop. 1 S for 2012-2013).

Omleggingen av produksjonstilskuddet har vært hørt ved flere anledninger tidligere:

30. mars 2012 sendte Kulturdepartementet på høring et utkast til en ny forskrift for fordeling av produksjonstilskuddet over Kulturdepartementets budsjett (kap. 335 Pressestøtte, post 71 Produksjonstilskudd) som vil erstatte dagens forskrift (av 26. november 2009 nr. 1409 om produksjonstilskudd til dagsaviser).

På bakgrunn av innspillene fra denne høringsrunden og dialog med EFTAs overvåkingsorgan ESA, sendte departementet 22. november 2012 ytterligere tre spørsmål på høring: a) forslaget om å åpne for at løssalgsmidier skal kunne motta støtte, b) forslaget om å innføre et tak på maksimalt støtte på 40 mill. kroner, og c) forslaget om å innføre en avkortning av støtte for medier med god lønnsomhet.

Departementet ser nå behov for å høre ytterligere tre spørsmål. Dette gjelder: a) et forslag om å erstatte dagens utbytteforbud med en modell der det åpnes for moderat utbytte, b) nærmere vilkår for bruk av støtten, og c) et forslag om å endre tilskuddssatsene for nummer to-mediene (endre den såkalte "Oslo-satsen" til en "rikssats"). Fordi alle vesentlige endringer av produksjonsstøtten har vært hørt tidligere, inkludert spørsmålet om utbytte, bruk av støtten og tilskuddssatser, vil departementet operere med en forkortet høringsfrist på tre uker.

Den nye ordningen for produksjonsstøtte kan ikke iverksettes før den er notifisert og godkjent av ESA. Departementet har som mål at en ny ordning skal kunne iverksettes fra og med 1. januar 2014.

2. Utbytte

Dagens forskrift inneholder en bestemmelse om at det "*ikke gis tilskudd til aviser som har betalt utbytte til aksjonærene i tilskuddsåret*".¹

¹ Videre heter det: "*For aviser som inngår i konserndannelser, skal konsernbidrag regnes som utbytte. Aviser i konsernforhold kan betale sin del av morselskapets driftskostnader, begrenset oppad til 1 prosent av avisers driftsinntekter eksklusiv tilskudd etter denne forskriften. Medietilsynet har anledning til å be om nærmere dokumentasjon av hvordan administrasjonsavgiften er framkommer*".

Flertallet i Mediestøtteutvalget mente utbytteforbudet ikke fungerer hensiktsmessig, og foreslo å avvikle regelen. Utvalget mente bestemmelsen gjorde det vanskelig for aviser med svak økonomi å skaffe seg ny egenkapital. Utvalget viste videre til at aviser som nyter godt av mva-fritaket ikke har noen tilsvarende begrensninger.

I høringsnotatet av 30. mars 2012 foreslo departementet primært å opprettholde dagens utbytteforbud, og viste blant annet til at et utbytteforbud var viktig for å sikre ordningens legitimitet. Samtidig ba departementet om synspunkter på en konkret modell som i begrenset grad åpnet for utbetaling av utbytte. Følgende vilkår ble foreslått:

- 1) Utbytte kan kun utbetales når siste årsresultat er positivt.
- 2) Utbytte per år kan maksimalt utgjøre 25 prosent av mottatt produksjonstilskudd for det aktuelle året.
- 3) Utbytte per år kan maksimalt utgjøre kr 500 000.

I høringsrunden argumenterte svært mange av høringsinstansene, deriblant Mediebedriftenes Landsforening (MBL), Landslaget for lokalaviser (LLA), Norsk redaktørforening (NR) og A-pressen, for at utbytteforbudet burde oppheves, primært fordi det gjør det vanskelig å hente inn risikokapital og dermed er til hinder for innovasjon og utvikling. Andre gikk aktivt i mot, deriblant Norsk Journalistlag (NJ) og Dagbladet, med den begrunnelse at det er viktig for støtteordningens legitimitet at samfunnets tilskudd ikke ender opp som utbytte hos eieren.

Departementets forslag

Kulturdepartementet foreslår å erstatte dagens utbytteforbud med en modell med en moderat adgang til å utbetale utbytte. Departementet anerkjenner at det kan være vanskelig for nyhetsmedier – særlig de små aktørene – å hente inn risikokapital og at utbytteforbudet i så måte kan komme til hinder for nødvendig utvikling og innovasjon i bransjen. Slik situasjonen er i dag er det mer lønnsomt å plassere penger i banken enn å investere i medier som mottar produksjonstilskudd. En moderat utbytteadgang vil gjøre det mer attraktivt å investere i små mediebedrifter.

Departementet ser imidlertid behovet for å begrense utbytteadgangen. Det er avgjørende for ordningens legitimitet at tilskuddsmidlene går til produksjon av nyhets- og aktualitetsinnhold, ikke til eiere eller inn i annen virksomhet.

Departementet foreslår derfor å åpne for utbetaling av utbytte begrenset oppad til en rentesats av egenkapitalen. Endringen kan gjennomføres ved å basere seg gjennomsnittlig rente for 10 års statsobligasjoner i året før tilskuddsåret, som for 2012 utgjorde ca 2 prosent. For å sikre at utbytteadgangen primært går til de små nyhetsaktørene foreslår departementet dessuten å innføre et tak på hvor mye utbytte en enkelt støttemottaker kan ta ut, ved at utbytte per år maksimalt kan utgjøre 25 prosent av mottatt produksjonstilskudd og maksimalt utgjøre kr 500.000.

Departementet forutsetter videre at utdelingen av utbytte skjer i samsvar med bestemmelsene i aksjeloven kapittel 8 I. For medier som inngår i konserndannelser, skal konsernbidrag regnes som utbytte. Utdelinger av utbytte eller konsernbidrag ut over rammene som departementet foreslår vil medføre at støttemottaker mister retten til tilskuddsmidler. Departementet foreslår at Medietilsynet gis hjemmel til å gi dispensasjon fra denne bestemmelsen ved bagatelmessige overtredelser, for eksempel dersom feil rente legges til grunn eller likende.

3. Nærmere vilkår for bruk av støtten

Dagens forskrift inneholder flere detaljerte regler om bruk av støtten, inkludert krav disposisjoner mellom avisen og eierne eller andre selskap i konsernforhold.

I høringsnotatet av 25. mai 2012 foreslo departementet å opprettholde dagens regler om bruk av støttebidrag, tilpasset et nytt plattformnøytralt støttesystem. Det ble videre foreslått at alle medier i porteføljen (det vil si alle medier som skal trekkes inn ved beregning av tilskudd) skal inngå i ett og samme aksjeselskap.

Det er av avgjørende betydning for ordningens legitimitet at tilskuddet blir brukt til støtteberettigede aktiviteter. For å sikre dette mener departementet det bør settes klarere begrensninger knyttet til selskapenes transaksjoner med konsernselskaper og andre nærstående.

Departements forslag

I henhold til aksjeloven § 3-9 skal konserninterne transaksjoner "*grunnes på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper*".² Bestemmelsen tar i første rekke sikte på den enkelte transaksjon, og krever her at det skal være likevekt mellom ytelsene. Formålet er å forhindre at forbudet mot konsernbidrag omgås gjennom avtaler som innebærer kryssubsidiering. Etter departementets syn kan det imidlertid også tenkes at midler trekkes ut av støttemottakeren selv om det er likevekt mellom ytelsene, det vil si at det ikke skjer kryssubsidiering. Dette kan være tilfellet der det foretas transaksjoner som ikke er forretningsmessig begrunnet. Som eksempel kan nevnes at støttemottakeren "støtter" et annet konsernselskap ved å leie lokaler hos det andre selskapet på markedsvilkår, men uten at støttemottakeren har behov for lokalene i sin egen virksomhet.

For å unngå dette foreslår departementet bestemmelse som presiserer at konserninterne transaksjoner skal være forretningsmessig begrunnet i støttemottakers interesse og være på forretningsmessige vilkår. Departementet foreslår at det samme skal gjelde for avtaler mellom støttemottaker og selskapets ledelse mv. Dersom støttemottaker tilhører et konsern, foreslås det at tilsvarende skal gjelde for avtaler

² For å kontrollere dette kan Medietilsynet etter gjeldende forskrift om produksjonstilskudd til dagsaviser § 5 be om at medier som mottar støtte skal gi en spesifisering over alle vesentlige transaksjoner med andre selskaper i konsernet, samt en bekreftelse på at ingen transaksjoner mellom tilskuddsmottakeren og dennes mor- og søsterselskaper har avveket fra markedsvilkår til skade for tilskuddsmottakeren.

mellom støttemottaker og aksjonærer eller medlemmer av ledelsen mv. i andre selskaper i konsernet.

Det bør kontrolleres at transaksjoner som nevnt i utkastet til ny § 6 sjette og syvende ledd har forretningsmessig grunn i støttemottakers interesse og er på forretningsmessige vilkår. Departementet foreslår derfor at det inntas en bestemmelse som gir Medietilsynet hjemmel til å kontrollere dette, jf. forslaget til ny § 6 syvende ledd.

4. Tilskuddssatser for nummer to-medier: Fra "Oslo-sats" til "rikssats"

Tilskuddet til nummer to-aviser beregnes i dag på bakgrunn av årsopplag (gjennomsnittlig dagsopplag multiplisert med antall utgivelser) multiplisert med en tilskuddsats. Tilskuddsatsen varierer etter avisens konkurransesituasjon, slik at storbyaviser får tilskudd beregnet etter en høyere tilskuddsats enn øvrige nummer to-aviser. I tillegg til dette får de såkalte "riksspredte meningsbærende avisene i Oslo og Bergen et ekstratilskudd, slik at man i dag i praksis opererer med tre grupper basert på deres konkurranseposisjon, kostnadsnivå og dermed støttebehov:

- 1) Riksspredte meningsbærende aviser (Dagen, Dagsavisen, Klassekampen, Nationen og Vårt Land).
- 2) Storbyaviser (nummer to-aviser i Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger).
- 3) Øvrige nummer to-aviser.

I høringsnotatet av 30. mars 2012 foreslo departementet å fjerne kategorien "riksspredte meningsbærende aviser", fordi denne kategorien aldri har blitt definert i regelverket og det heller ikke eksisterer noen vilkår for kvalifiseringen til et slikt tilskudd. Dette bryter med målsettingen om at regelverket skal være utformet etter objektive og gjennomsiktlige regler.

Departementet finner imidlertid at det fortsatt er behov for en tredeling i tilskuddssatsene for å gjenspeile den reelle konkurranse- og kostnadssituasjonen til de aktuelle nyhetsmediene. I høringsnotatet av 30. mars 2012 foreslo derfor departementet å åpne for følgende tredeling:

- 1) Sats 1: Nummer to-medier i Oslo
- 2) Sats 2: Nummer to-medier i Bergen, Stavanger og Trondheim
- 3) Sats 3: Øvrige nummer to-medier

I høringsrunden og debatten som fulgte i etterkant argumenterte flere aktører for at departementets forslag til nye tilskuddssatser innebar en uheldig favorisering av medier i Oslo på bekostning av medier med hovedsete i andre byer.

Departementets forslag

Departementet ser at forslaget til endrede tilskuddssatser vil kunne ha som utilsiktet konsekvens at nyhetsmedier får et incentiv til å flytte hovedsete til Oslo. Dette er ikke i tråd med ordningens formål. Departementet foreslår å endre den såkalte "Oslo-satsen" til et "rikssats", her definert som:

- a) Medier som har minst 30 prosent av opplaget solgt utenfor utgiverfylke,
- b) Medier som har et opplag på minst 100 i en tredjedel av landets fylker, og
- c) Medier som kommer ut minst 6 ganger ukentlig.

Riksspredte nyhetsmedier har flere kjennetegn som skiller dem fra andre tilskuddsberettigede nyhetsmedier: For det første selges de i langt større grad enn andre nyhetsmedier utenfor eget utgiverfylke, noe som betyr at de har spredt distribusjon som både er kostnadskrevende og gjør dem mindre attraktive for annonsører. For det andre er annonseinntektene deres oftere lavere enn for andre aviser. Mens annonseinntektene for de fleste nummer to-avisene i storbyene er den viktigste inntektskilden, utgjør annonseinntekter kun 25 prosent av inntektene for de riksspredte nyhetsmediene. For det tredje har de riksspredte nyhetsmediene ambisjoner om å være viktige aktører i det offentlige nasjonale ordskiftet, noe som forutsetter at de kommer ut hver dag. Dette setter høyere krav til dimensjoneringen av redaksjonen enn tilfellet er for nyhetsmediene som ikke kommer ut hver dag.

Endringen betyr for øvrig at forskriften vil operere med følgende tredeling av tilskuddssatsene:

- 1) Sats 1: Riksmedier
- 2) Sats 2: Medier i Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim
- 3) Sats 3: Øvrige medier

Utkast

I utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier (fremmet i høring av 25. mai 2012) gjøres følgende endringer

Ny § 6 fjerde ledd skal lyde

Selskap som mottar produksjonsstøtte kan betale utbytte til aksjonærene på følgende vilkår:

- 1. Utbytte per år kan maksimalt tilsvare renten på selskapets egenkapital, fastsatt i henhold til gjennomsnittlig effektiv årsrente for statsobligasjoner med en løpetid på 10 år i året før gjeldende tilskuddsår*
- 2. Utbytte per år kan maksimalt utgjøre 25 prosent av mottatt produksjonstilskudd for det aktuelle året*
- 3. Utbytte per år kan maksimalt utgjøre kr 500.000.*

Selskap som i tilskuddsåret deler ut utbytte i strid med denne bestemmelsen har ikke rett til tilskuddsmidler, med mindre det gis dispensasjon etter § 9. For selskap som inngår i konserndannelser, skal konsernbidrag regnes som utbytte.

Ny § 6 femte ledd skal lyde

Tilhører støttemottaker et konsern, skal transaksjoner mellom støttemottaker og andre selskaper i samme konsern ha forretningsmessig grunn i støttemottakerens interesse og være på vanlige forretningsmessige vilkår, jf. aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 3-9 første ledd. Støttemottakeren kan belastes for en del av konsernets felleskostnader slik god forretningsmessig tilsier, jf. aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 3-9 og under hensyn til selskapets forretningsmessige interesse i ordningen. Selskapets del av konsernets felleskostnader kan ikke overskride 1 % av selskapets driftsinntekter eksklusiv tilskuddsmidler.

Ny § 6 sjette ledd skal lyde

Avtaler mellom støttemottaker og selskapets aksjeeiere eller medlemmer av selskapets ledelse mv. skal ha forretningsmessig grunn i støttemottakerens interesse, være på forretningsmessige vilkår og inngås i samsvar med aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 3-8. Dersom støttemottaker tilhører et konsern, gjelder forrige punktum tilsvarende for avtaler mellom støttemottaker og aksjonærer eller medlemmer av ledelsen mv. i andre selskaper i konsernet.

Ny § 6 syvende ledd skal lyde

Medietilsynet kan kreve at støttemottaker gir en spesifisert oversikt over vesentlige transaksjoner som nevnt i femte og sjette ledd og at selskapets daglige leder, styreleder og selskapets eksterne revisor bekrefter at transaksjoner som nevnt har forretningsmessig grunn i støttemottakerens interesse og er på forretningsmessige vilkår. Medietilsynet kan også kreve kopi av redegjørelser etter aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 3-8 annet ledd.

§ 7 andre ledd, 1 pkt. skal lyde

Den gjenstående delen av bevilgningen fordeles mellom støtteberettigede nummer to-medier på følgende måte

1. Tilskuddet foredeles på bakgrunn av samlet årsopplag, for hovedmediet og alle tilknyttede medieprodukter, multiplisert med følgende tilskuddssatser:

Sats 1: Riksmedier, definert som:

- a. medier som har minst 30 prosent av opplaget solgt utenfor utgiverfylket,*
- b. medier som har et opplag på minst 100 i en tredjedel av landets fylker, og*
- c. medier som kommer ut minst 6 ganger daglig.*

Sats 2: Medier i Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim

Sats 3: Øvrige medier